

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

28 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

judecătorii – Guzun Ion, Catan Liliana, Mardari Dumitru și Ghervas Maria,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Sandu Daniela în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Pegza Vitalie XXX, născut la XXX, originar și domiciliat în XXX.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 03.04.2017 – 04.08.2017;
2. instanța de apel: 26.10.2017 – 10.01.2018;
3. instanța de recurs: 11.03.2019 – 28.05.2019.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul central din 04 august 2017, Pegza Vitalie a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal și, în baza acestei Legi i s-a stabilit pedeapsa sub formă 4 (patru) ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau a exercita anumite activități în domeniul gestionării bunurilor materiale pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei cu închisoarea în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, la pedeapsa stabilită în prezenta cauză s-a adăugat parțial pedeapsa neexecutată aplicată prin sentința Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08.05.2014 în baza art. 190 alin. (2), 90 Cod penal și, definitiv, i-a fost stabilită lui Pegza Vitalie pedeapsa de 6 (șase) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități în domeniul gestionării bunurilor materiale pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei cu închisoarea în penitenciar de tip semiînchis.

Măsura preventivă în privința lui Pegza Vitalie s-a menținut arestul preventiv până la intrarea sentinței în vigoare. Termenul de executare al pedepsei lui Pegza Vitalie urmează a fi calculat din 04 august 2017, cu includerea în acest termen a timpului aflării lui în stare de arest preventiv din 28 martie 2017 până la 04 august 2017 inclusiv.

S-a admis acțiunea civilă parțial și a fost încasat din contul lui Pegza Vitalie în beneficiul lui Ursu Radu și Ursu Zinovia suma de 40000 (patruzeci mii) lei cu titlu de prejudiciul moral, suma de 20526,63 lei (douăzeci mii cinci sute douăzeci și șase lei șazececi și trei bani) cu titlu de prejudiciu material, în rest cerința privind încasarea prejudiciului material s-a respins ca neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, inculpatul Pegza Vitalie la data de 31 octombrie 2016, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, i-a propus lui Ursu Radu, să încheie cu SA „Orange”, un contract de prestare a serviciilor de telefonie mobilă pe numele său, în baza căruia să procure în credit un telefon mobil și o tabletă care apoi să-i transmită lui și ulterior el obligându-se să achite creditul în locul lui Ursu Radu. Astfel, în vederea realizării scopului său criminal, Pegza Vitalie, făcând promisiuni de la bun început neavând intenția să-și onoreze angajamentul, s-au deplasat la magazinul companiei SA „Orange”, amplasat pe XXX, împreună cu Ursu Radu care a încheiat cu compania dată contractul de prestarea a serviciilor de telefonie mobilă, în baza căruia ultimul a primit în credit un telefon mobil e model „Samsung Galaxy J5 2016” cu nr. IMEI XXX la prețul de 5940 lei și o tabletă e model „Huawei Media Pad TI 10” cu nr. IMEI XXX la prețul de 3840 lei. Ulterior cet. Pegza Vitalie primind bunurile procurate în credit de către Ursu Radu, a dispărut cu bunurile însușite și eschivându-se de la onorarea angajamentului asumat, prin ce a cauzat părții vătămate Ursu Radu un prejudiciu material în sumă totală de 9780 lei.

Acțiunile inculpatului Pegza Vitalie au fost calificate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, după semnele - *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

3.1. Avocatul Dina Potereanu în numele inculpatului, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă achitarea lui Pegza Vitalie.

3.2. Inculpatul Pegza Vitalie, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă achitarea sa.

În motivarea apelului a indicat:

- nu au fost luate în considerație dovezile prezentate de inculpat la urmărirea penală apoi și în ședință de judecată. Nu a fost ascultată partea vătămată, față de care inculpatul avea întrebări referitor la cauză și la reprezentantul său. Nu a fost

găsit și audiat martorul acuzării - Dediu Oleg, care ar fi putut vărsa lumină asupra cauzei date și ar fi putut să dea dovadă pe care a indicat-o la stadiul de urmărire penală. De asemenea câțiva martori au fost audiați în absența sa;

- în ceea ce privește dauna materială - partea vătămată a recuperat toate bunurile pe care eu le-am restituit. Suma de 9.700 lei așa și a rămas. În ceea ce privește dauna morală - nu a avut nimic în comun cu ceea ce se crede că s-a întâmplat. Judecătorul Varanița Viorelia a ignorat toate argumentele menționate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 ianuarie 2018, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Pegza Vitalie a săvârșit infracțiunea imputată lui. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, necătînd la faptul că inculpatul Pegza Vitalie vina n-a recunoscut-o, instanța de apel a conchis că, prima instanță motivat și întemeiat a concluzionat referitor la vinovăția lui în comiterea infracțiunii imputate prin următoarele probe, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, cum ar fi: declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate Ursu Radu, Ursu Zinovia; declarațiile martorilor Creciun Roman, Andreiciuc Valerii, Buruiană Marin, Dediu Oleg; descifrările telefonice ridicate de la SA „Orange”; procesul-verbal de examinare a documentului din 22.02.2017; procesul - verbal de ridicare din 21.02.2017; procesul - verbal de examinare a obiectului din 23.02.2017; -procesul - verbal de ridicare din 01.03.2017; procesul - verbal de examinare a obiectului din 23.03.2017.

Instanța de apel a menționat faptul că, argumentele invocate de avocatul inculpatului în apel au fost combătute prin sentința primei instanțe. Martorul Creciun Roman a confirmat că banii pentru ambele bunuri i-a dat lui Pegza Vitalie și la acel moment era prezent și Ursu Radu. Astfel, declarațiile inculpatului nu corespund adevărului deoarece în cazul în care acestea doar avea să le facă cunoștință lui Ursu Radu cu Creciun Roman, ultimul urma cel puțin să-i achite direct părții vătămate suma menționată. Deasemenea, în cazul în care inculpatul era un simplu intermediar, prezența sa în cadrul magazinului de unde au fost luate în credit bunurile menționate era de prisos. Or, odată ce acțiunile lui erau de bună credință, rolul său urma a fi finisat la întâlnirea celor doi. Totodată, instanța de apel a menționat că, caracterul activ al inculpatului în cadrul comiterii acțiunilor respective, indică nemijlocit la intenția sa de a comite cu bună știință acțiunea care reprezintă escocagerie. Astfel, declarațiile inculpatului care a menționat că el doar le-a făcut cunoștință părții vătămate Ursu Radu și martorului Creciun Roman,

reprezintă doar o modalitate a inculpatului a duce instanța de judecată în eroare și în acest sens de a se eschiva de la răspunderea penală pentru fapta comisă. Simpla invocare că el nu a comis infracțiunea imputată nu poate să combată totalitatea probelor prezentate de învinuire care cu certitudine indică la fapta că anume Pegza Vitalie a comis infracțiunea impută lui.

Referitor la pedeapsă aplicată, instanța de apel a conchis că, instanța de fond la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, corect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

5. Împotriva hotărârilor nominalizate declară recurs ordinar avocatul Sandu D. în numele inculpatului, care, invocând temeii de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Pegza Vitalie să fie achitat.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, deoarece recurenta își motivează recursul prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, or motivele de reapreciere a probelor nu se conțin în temeiul prevăzut la alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală.

7. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, inclusiv din alte considerente decât cele invocate de avocatul inculpatului, Sandu D., din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, să caseze parțial hotărârea atacată, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Totodată, Colegiul lărgit, ținând cont de prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală care stipulează că, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate fără a agrava situația condamnatului, constată că, în esență, recurentul formulează critici bazate pe temeiul de casare indicat la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dacă hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Colegiul lărgit, verificând criticele părții apărării raportate la actele dosarului, conchide asupra aditerii acestora, inclusiv pentru alte motive decât cele invocate în cererea de recurs, or, la baza acestei statuări stau modificările legislative la norma penală în baza căruia a fost pus sub învinuire inculpatul Pegza Vitalie și condamnat de către instanțele de fond, și anume în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod

penal.

În acest sens, instanța de recurs menționează că, prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare din 17 august 2018, au fost operate mai multe modificări la Codul penal, inclusiv acestea vizează norma de incriminare din această cauză, art. 190 Cod penal, potrivit cărora:

„La articolul 190:

- în dispoziția alineatului (1), textul „înșelăciune sau abuz de încredere” se substituie cu textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”;

- în dispoziția alineatului (2), litera c) se exclude.”

Așadar, la 26 iulie 2018, în primul rând, a fost adoptată o nouă redacție a alin. (1) din art. 190 Cod penal, expus în felul următor: „Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile, care se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

Și, în al doilea rând, agravanta de la alin. (2) al art. 190 inserat la lit. c): cu cauzarea de daune în proporții considerabile a fost exclusă, regăsindu-se în componența alin. (1) din aceeași normă.

Prin urmare, la momentul judecării cauzei de către instanțele de fond, calificarea faptei și încadrarea juridică a acesteia a fost corect stabilită în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, or, potrivit prevederilor art. 8 din Codul penal, caracterul infrațional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Din conținutul prevederilor legale sus-indicate, reiese că legislatorul a concretizat fapta și consecințele prejudiciabile prin care se poate comite infrațiunea de escrocherie, adoptând un concept mai detaliat a metodelor prin care se săvârșește dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune.

Astfel, prin noua redacție a art. 190 alin. (1) din Codul penal, a fost detaliată latura obiectivă a infrațiunii de escrocherie, legislatorul urmărind scopul eliminării acestei interpretări extensive defavorabile.

Revenind la circumstanțele concrete din această cauză, Colegiul penal lărgit constată că, de fapt, acțiunile infraționale comise de Pegza Vitalie se subscriu și în continuare infrațiunii de escrocherie, însă prejudicierea considerabilă a părților

vătămate deja nu mai este o variantă agravantă de comitere a acestei infracțiuni, ci se încadrează în varianta-tip a infracțiunii de escrocherie stipulate de legiuitor, conform noilor modificări, în alin. (1), ceea ce, în principiu, îi atenuază situația inculpatului și îi permite instanței de recurs, la această etapă a procedurilor să intervină în soluțiile adoptate pe marginea acestei cauze.

Raționamentele de mai sus se fundamentează pe prevederile art. 10 Cod penal, potrivit cărora legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi.

Așadar, fiind încadrate acțiunile inculpatului Pegza Vitalie în baza art. 190 alin. (1) din Codul penal, Colegiul lărgit statuează că urmează a fi stabilită pedeapsa conform sancțiunii normei date, care prevede trei forme alternative de pedeapsă: amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale, sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau închisoare de până la 3 ani.

Astfel, ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, care nu recunoaște vinovăția, nu se căiește sincer de cele comise, Colegiul penal lărgit consideră că, corectarea și reeducarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, este posibilă numai cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare, pe un termen de 2 ani.

Totodată, se reține că, în speță sunt aplicabile prevederile art. 85 alin. (1) Cod penal, potrivit cărora lui Pegza Vitalie, pentru cumul de sentințe, la pedeapsa stabilită în prezenta cauză se adaugă parțial pedeapsa neexecutată aplicată prin sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 08 mai 2014, în baza art. 190 alin. (2) Cod penal, și, definitiv, i se stabilește pedeapsa de 5 (cinci) ani și 1 (una) lună, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activități în domeniul gestionării bunurilor materiale pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei cu închisoarea în penitenciar de tip semiînchis.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Sandu Daniela în numele inculpatului, casează parțial sentința Judecătorei Chișinău din 04 august 2017 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 ianuarie 2018, în partea condamnării inculpatului *Pegza Vitalie XXX* în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, rejudecă cauza, pronunțând următoarea hotărâre.

Se recalifică acțiunile lui *Pegza Vitalie XXX* de la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la art. 190 alin. (1) Cod penal (red. 26.07.2018), stabilindu-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen – 2 (doi) ani.

În temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, la pedeapsa stabilită în prezenta cauză se adaugă parțial pedeapsa neexecutată aplicată prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 08 mai 2014, în baza art. 190 alin. (2) Cod penal, și, definitiv, i se stabilește lui *Pegza Vitalie XXX* pedeapsa de 5 (cinci) ani și 1 (una) lună, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activități în domeniul gestionării bunurilor materiale pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei cu închisoarea în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, se mențin prevederile hotărârilor atacate.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la *25 iunie 2019*.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana

Mardari Dumitru

Ghervas Maria